

Tietojohdamisen kehittäminen

Kaupunginhallitus 14.9.2015

Sisällysluettelo

1. Lähtötilanne
2. Tietojohtamisen kehittämistavoitteet ja hyödyt
3. Tietojohtamisen peruskäsitteet
4. Tietojohtamisen kehittämiskokonaisuudet
5. Tekninen ratkaisu
6. Organisointi, aikataulu ja kustannukset
7. Keskeiset menestystekijät

1. Lähtötilanne

Monimutkaistuvassa maailmassa menestyminen edellyttää yhä parempaa kykyä hallita ja käyttää tietoa

- Toiminnan ongelmat ovat yhä enemmän riippuvaisia monista eri asioista ja niiden ratkaiseminen vaatii aikaisempaa parempaa kykyä hahmottaa laajoja kokonaisuuksia ja niiden välisiä asiayhteyksiä.
- Samaan aikaan informaation määrä kasvaa huimaa vauhtia. On arvioitu, että tuotetun tiedon määrä kaksinkertaistuu joka vuosi ja yhä suurempi osa tiedosta tuotetaan koneellisesti.*
- On tärkeää varmistaa, että johdolla on käytössään tietoa, jonka perusteella palvelut ja resurssit kyetään kohdentamaan sinne missä ne tuottavat eniten hyvinvointia ja parantavat kilpailukykyä.
- Tarvitaan uutta osaamista, teknologisia ratkaisuja ja uudenlaista johtamista.

Turun strategiset tietojohdamisen kehittämistavoitteet ovat yhtenevät kansallisten linjausten kanssa

- Kaupunkistrategia: ”*Tietoon perustuvalla johtamisella kyetään toimimaan taloudellisemmin ja tehokkaammin.*”
- Strategiset ohjelmat, linjaus 3.2.4: ”*Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla.*”
- Hallitusohjelma 2015: ”*Vahvistetaan hallinnonalojen rajat ylittävää, tietoon perustuvaa johtamista ja toimeenpanoa.*”
- Turun kaupunki on aktiivisesti mukana valtakunnallisessa yhteistyössä, joka tähtää valtion ja kuntien yhteisten tietojohdamisen toimintamallien ja ratkaisujen kehittämiseen ja käyttöönottoon.

Nykytilan haasteita

- Tietojohtamisen kokonaisvaltaisen kehittämisen mahdollistava kaupunkitason visio on tähän asti puuttunut.
- Käytössä olevat menetelmät ja ratkaisut ovat pitkälti toimialakohtaista.
- Tietojohtamisen käsitteet ja tavoitteet vaativat täsmentämistä.
- Tietojohtamista ei ole systemaattisesti kytketty kaupungin johtamisjärjestelmään.
- Olemassa oleva tieto on hajallaan ja strategisen johtamisen kannalta merkityksellisen tiedon löytyminen on hankalaa.
- Lisäksi kehittämistä rajoittavat erityisesti nykyisten tietojärjestelmien puutteet ja resurssien vähäisyys.

2. Tietojohtamisen kehittämistavoitteet ja hyödyt

Tietojohtamisen keskeiset kehittämistavoitteet

Visiona on luoda kuntasektorin edistyksellisin strategisen johtamisen malli, jossa yhdistyvät strateginen tavoiteasetanta ja toimeenpano, asiakasryhmäpohjainen palvelujen kysynnän ja tarjonnan suunnittelu sekä kehittämisen johtaminen.

- Kyse on ennen kaikkea johtamistavan muutoksesta.
- Parannetaan kaupungin johdon kykyä
  - a) pitkäjänteisesti seurata strategisten tavoitteiden edistymistä;
  - b) arvioida perustoiminnan tehokkuutta, laatua ja vaikuttavuutta;
  - c) ennakoida palvelujen kysyntää;
  - d) suunnitella kysyntää vastaavat palvelut sekä palvelujen tuottamiseksi tarvittavat resurssit;
  - e) vertailla vaihtoehtoisten palvelurakenteiden ja palvelujen tuottamistapojen kustannusvaikutuksia.
- Yhtenäistetään tietojohtamisen toimintatavat ja niitä tukevat työvälineet.
- Varmistetaan riittävän osaamisen saatavuus.

Tietojohtamisen hyödyt

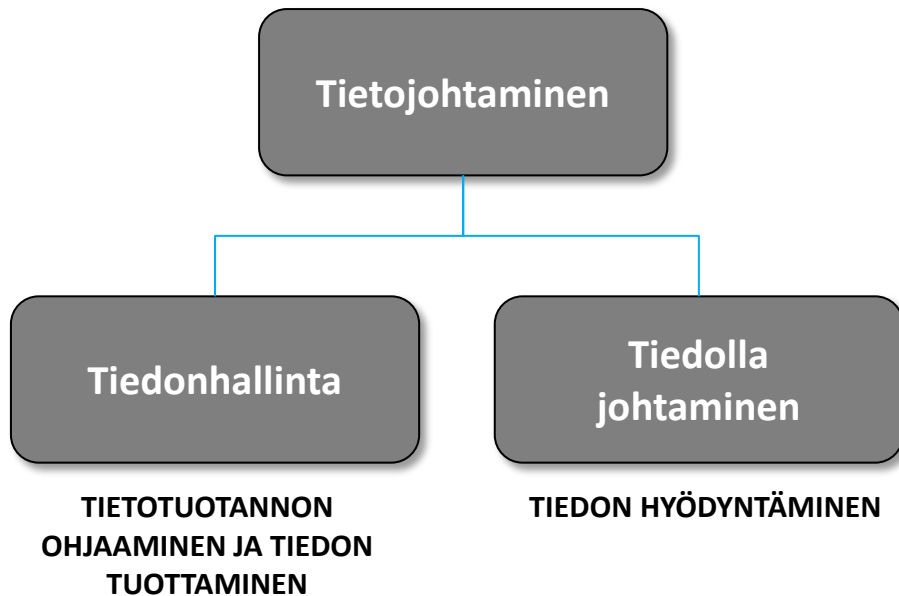
- Yhtenäinen tiedolla johtamisen toimintatapa tehostaa strategista johtamista ja parantaa strategian toimeenpanon edellytyksiä.
- Lisääntynyt ymmärrys asiakkaiden palvelutarpeista yhdistettynä tietoon palvelujen tuottamiseksi tarvittavista resursseista parantaa toiminnan ja talouden suunnittelun laatua sekä ennakointikykyä.
- Resurssit kyetään paremmin suuntaamaan sinne missä niillä pystytään tuottamaan eniten hyvinvointia ja lisäämään kaupungin kilpailukykyä.
- Kyky tunnistaa eniten kehittämistä vaativat palvelut ja arvioida luotettavasti näistä kehittämiskohteista saatavia hyötyjä ja kustannuksia paranee.
- Kaupungin sidosryhmien, erityisesti yritysten, kehityspotentiaalia kyetään paremmin hyödyntämään luomalla toimintatapoja ja tiedonhallinnan ratkaisuja, joilla tietämystä ja vuorovaikutusta lisätään tutkimus-, tuotekehitys- ja käyttäjäyhteisöjen välillä.

TURKU

3. Tietojohtamisen peruskäsitteet

Tietojohtamisen peruskäsitteet

- Tietojohtaminen kattaa tiedonhallinnan ja tiedolla johtamisen.
- Tiedonhallinnalla luodaan edellytykset tiedolla johtamiselle.
- Tiedolla johtaminen on tiedonhallinnalla tuotetun tiedon hyödyntämisestä strategisessa ja operatiivisessa johtamisessa.

Tietojohtamisen viitekehys – perusta hankkeen rajaukselle ja käytettävälle käsitteistölle

Tietojohtaminen

Tiedolla johtaminen - tiedon hyödyntäminen

Strateginen johtaminen

Strategian seuranta
ja arviointi

Toiminnan ja
talouden suunnittelu
ja seuranta -
Sopimusohjaus

Palvelujen johtaminen

Asiakas- ja toimintaympäristöanalyysi

Palvelujen kysynnän
arviointi

Palvelujen tarjonnan
suunnittelu

Kehittämisen johtaminen

Toiminnan ja
toiminta-
ympäristön
kehittäminen

Tiedonhallinta - Tietotuotannon ohjaaminen ja tietojen tuottaminen

Tiedon ohjaus

Toiminta- ja
tietoarkkitehtuuri*

Toiminnan ohjaustietojen
hallinta

Ydintietojen hallinta

Tiedon avaamista koskevat
periaatteet

Tietohallinto ja tietotekniikka

Raportoinnin ja analytiikan
ratkaisut (BI)

Tietovarastointi

Tiedonsiirto

Taustajärjestelmät

*Prosessit, käsitteet, tietovarannot, tietovirrat

Osaamisen hallinta

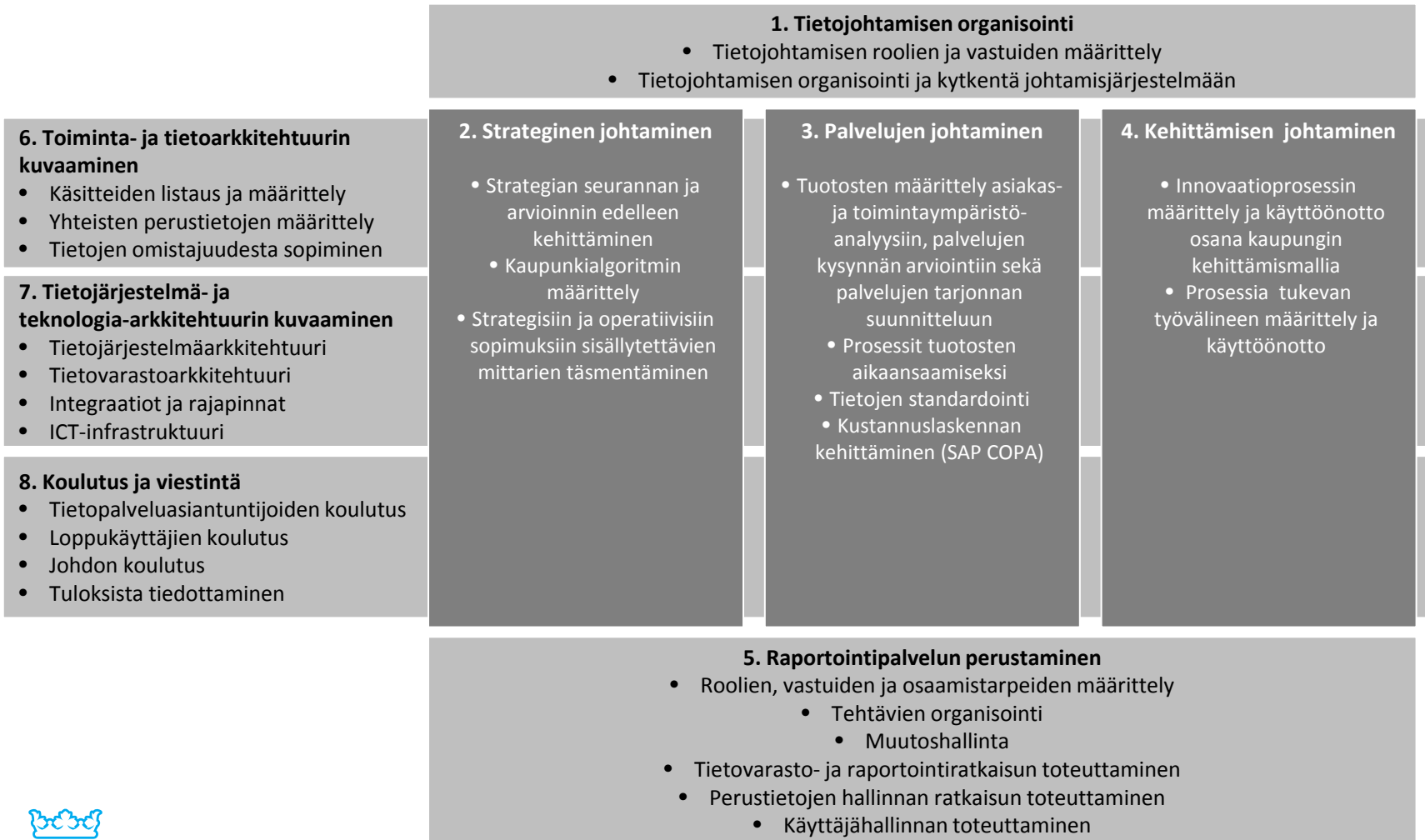
TURKU

4. Tietojohtamisen kehittämiskokonaisuudet

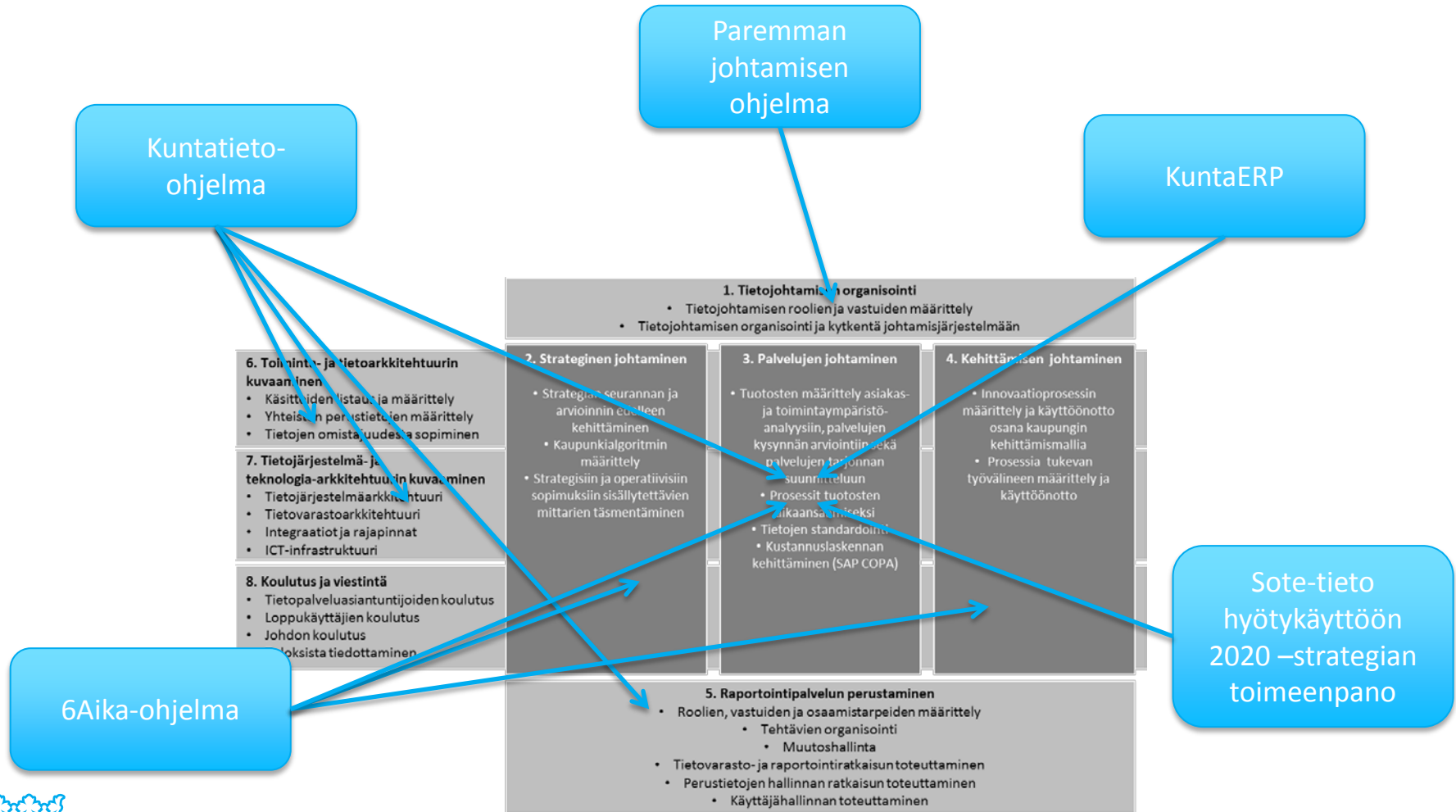
Tietojohtamisen hankkeen käynnistäminen

- Hanke liittyy samaan viitekehykseen kaupungissa suunnitteilla ja käynnissä olevat erilliset tietojohtamisen hankkeet ja projektit.
- Tämä mahdollistaa osaamisen ja jo aikaan saatujen tulosten tehokkaamman hyödyntämisen kaupunkitasolla.
- Hankkeen suunnitteluvaihe käynnistyi kaupunginjohtajan päätöksellä 25.6.2015 (diaarinro 7277-2015).
- Päätöksen mukaisesti toteuttamista ohjaava tarkennettu suunnitelma, peruskäsitteet, tavoitteet, hyödyt ja kehittämisperiaatteet esitetään kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.

Tietojohtamisen kahdeksan kehittämiskokonaisuutta ja niiden pääsisällöt

Liittymäpinnat muihin keskeisiin hankkeisiin

TURKU

Mitä on jo saatu aikaan?

Turku 2029-strategia laadittu. Seuranta ja arviointi aloitettu.

Tietojohtamisen visio kuvattu.

Kaupungin kehittämismallin ja sitä tukevan työvälineen käyttöönotto menossa.

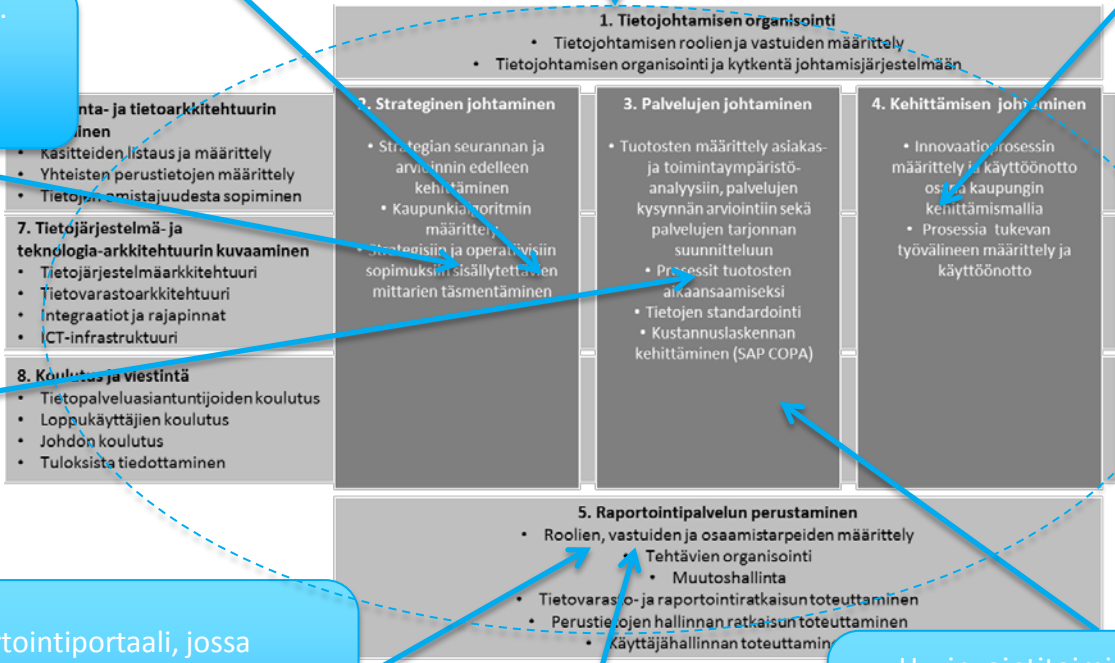
Sopimusohjaus käytössä. Toiminnan ja talouden suunnittelu ja seuranta uudistettu.

Kuntatieto-ohjelman pilotti toteutettu sivistystoimialalla. Toteutettu tietovarasto ja 40 kpl raportteja.

Raportointiportaali, jossa hyvinvointitoimialan ja Arkean sekä Paikalla-palautepalvelun raportointi.

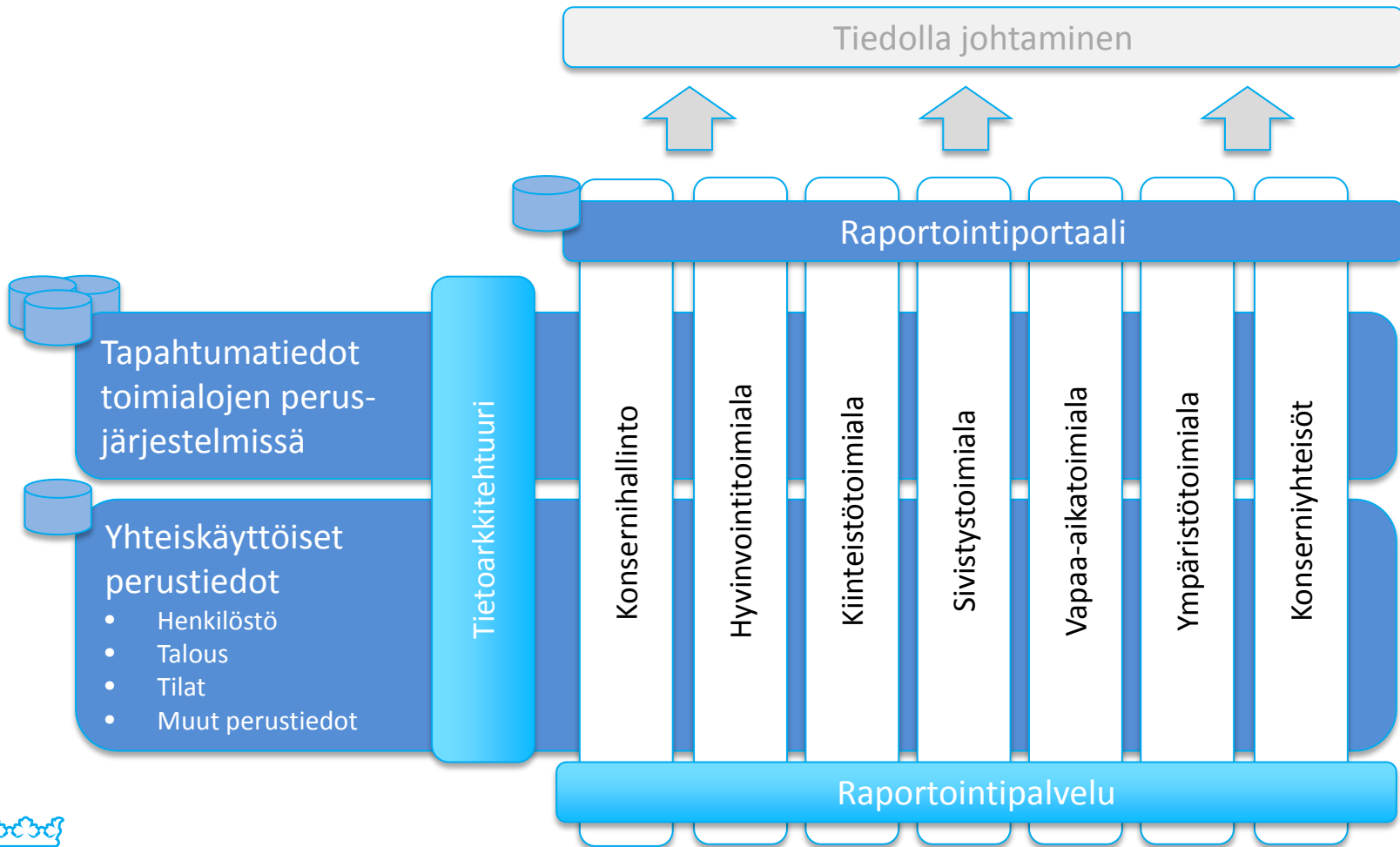
Raportointipalvelun suunnittelu on aloitettu.

Hyvinvointitoimialalla käytössä tietovarastointiin perustuva raportointi. Kehitystyötä tehty vuodesta 2009.

5. Tekninen ratkaisu

Yhtenäinen tekninen ratkaisu käyttöön koko kaupungissa

TURKU

6. Organisointi, aikataulu ja kustannukset

Hankkeen organisointi

- Vastuuhenkilöiden tueksi nimetään kultakin toimialalta tietopalveluasiantuntija.
- Tietopalveluasiantuntijat toimivat toimialojen yhdyshenkilöinä ja vastaavat tuotosten käyttöönotosta.
- Hankkeen päätyttyä tietopalveluasiantuntijat toimivat toimialojen johdon tukena tiedolla johtamisessa.

Toiminta- ja tietoarkkitehtuurin kuvaaminen

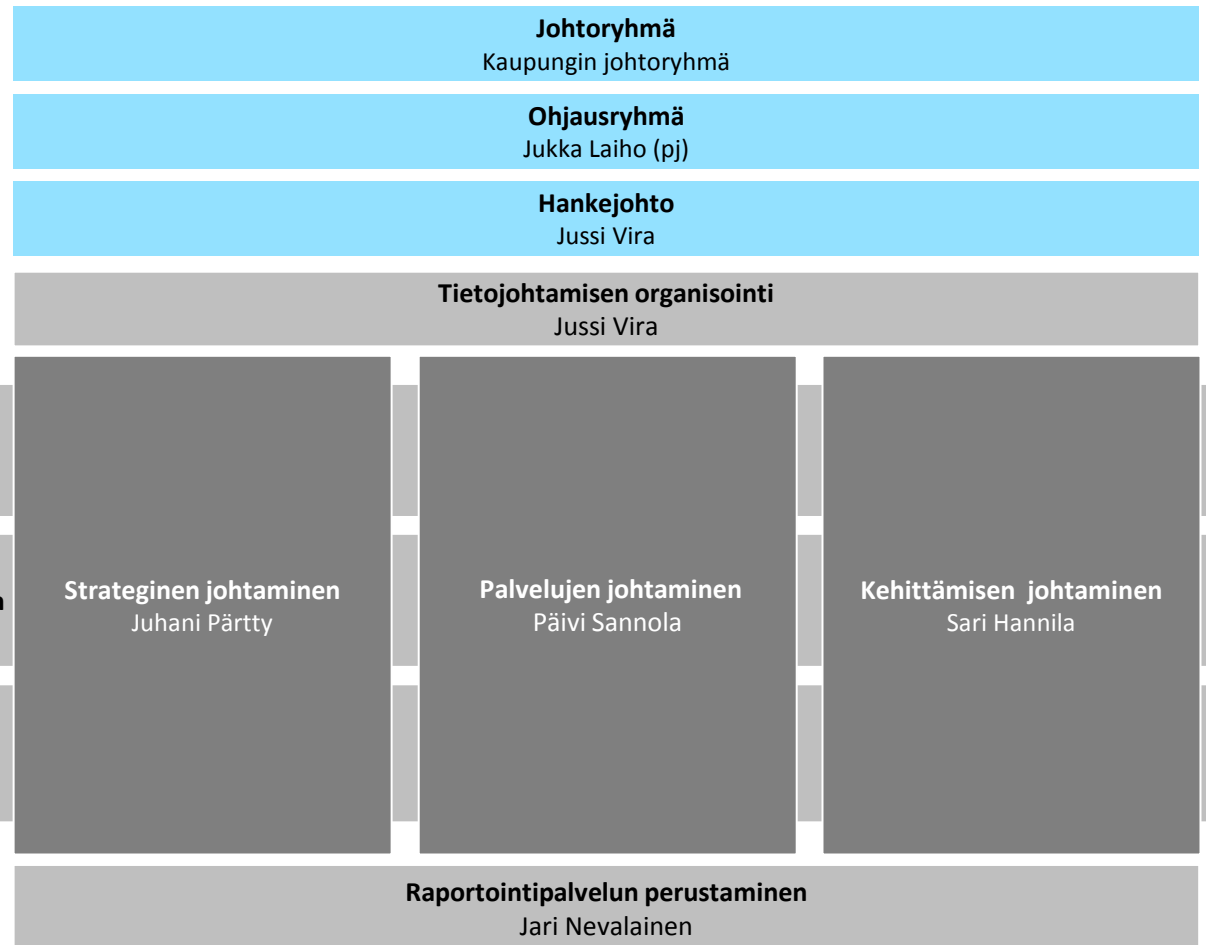
Jaakko Ståhlberg

Tietojärjestelmä- ja teknologia-arkkitehtuurin kuvaaminen

Jaakko Ståhlberg

Koulutus ja viestintä

Juhani Pärty

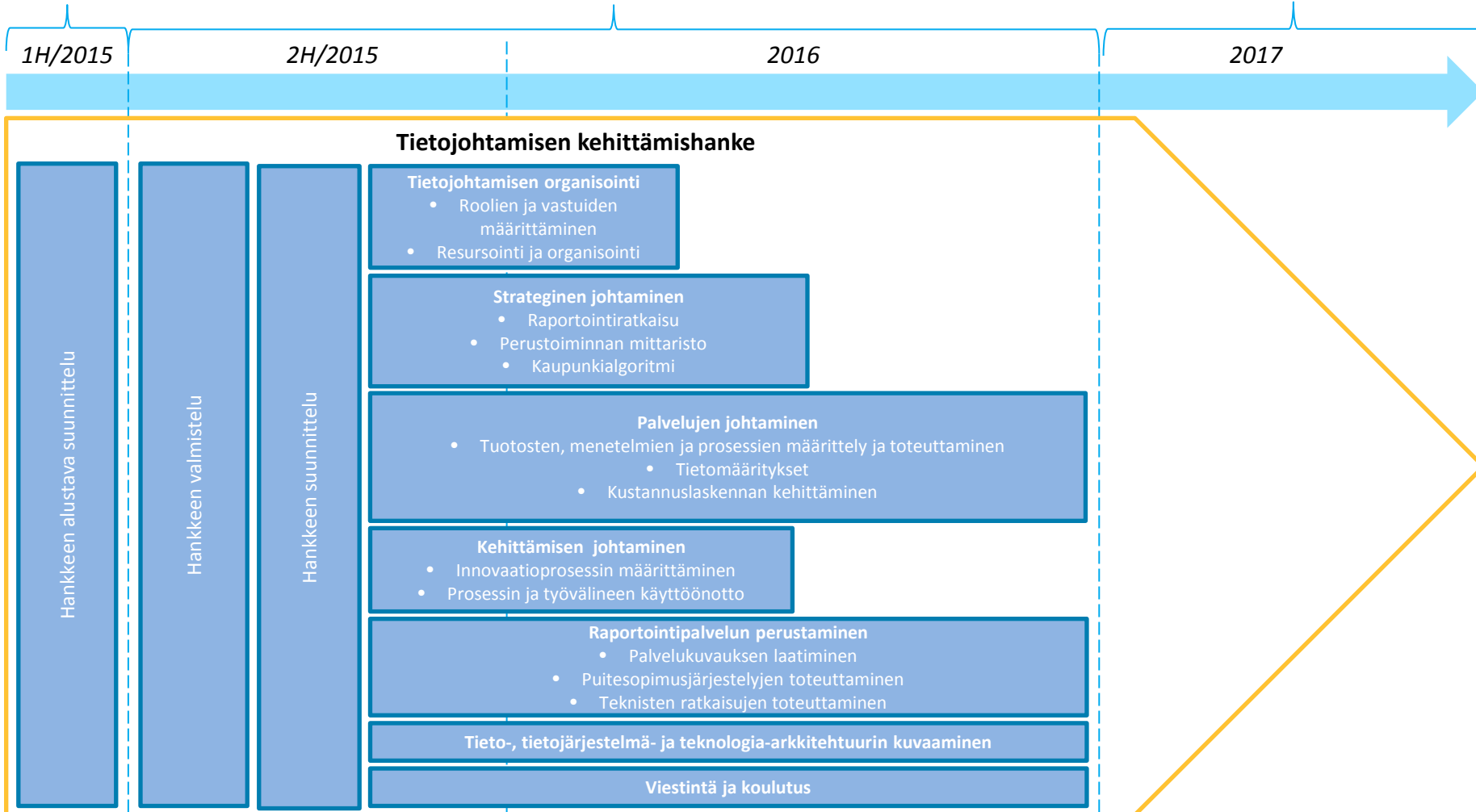

Aikataulu – tarkentuu hankkeen kuluessa

Hankkeen asettaminen
24.6.2015

Hankkeen suunnittelu
ja toteuttaminen

Seuranta ja jatkuva
parantaminen

TURKU

Kustannukset ja rahoitus

- Konsernihallinto vastaa kaikille toimialoille yhteisten ratkaisujen kehittämisestä ja ylläpidosta, yleisen tietojohtamisosaamisen kasvattamisesta sekä näistä aiheutuvista kustannuksista.
- Toimialat vastaavat toimialakohtaisten raporttien ja muiden tietotarpeiden täyttämistä aiheutuvista kustannuksista.
- Hankkeen kustannukset muodostuvat pääosin kaupungin henkilöstön omasta työstä.
- Hankinnat veloitetaan kustannuspaikoilta 11603 ja 11602.
- Hankkeen kustannuksia saadaan pienennettyä hyödyntämällä valtakunnallista yhteistyötä ja siihen liittyvää ulkoista rahoitusta.

7. Keskeiset menestystekijät

Riittävän osaamisen varmistaminen on avainasemassa

- Kaupungin sisäisissä ja ulkoisissa tietolähteissä olevaa raakadata jalostuu monivaiheisen prosessin kautta toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaan tukevaksi tiedoksi.
- Tiedon jalostusprosessi edellyttää monipuolista tietoteknisten ratkaisujen, analyysimenetelmien sekä johtamismallien osaamista.
- Osaamisvaatimukset kulminoituvat analysointivaiheeseen, jossa tuotetaan tulkintoja tuotetusta tietoaineistosta.
- Analysointikyky on johdon näkökulmasta erityisen kriittinen ja siksi sen kasvattamisesta on huolehdittava sekä konsernihallinnossa että toimialoilla.

Hankkeen keskeiset menestystekijät

- ✓ Työkokonaisuuden laajuuden hallinta.
- ✓ Johtamistavan muutoksen aikaansaaminen.
- ✓ Osaamisen varmistaminen.
- ✓ Valtakunnallisen yhteistyön hyödyntäminen.

Kiitos!

Liite 1: Kuntatieto-ohjelma

JHS-suositusten kehittäminen ja käyttöönotto

